

INSPEKCIJOS PAŽANGA – VISUOMENEI

Transportas – viena iš svarbiausių šalies ūkio šakų, užtikrinančių efektyvią šalies vidaus rinką, keleivių aptarnavimą, užsienio prekybos ir tranzito paslaugų teikimą. Lietuvoje kelių transportu vežama apie pusė visų krovinių ir 98 proc. keleivių, todėl Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Inspekcija) visiems kelių transporto verslo subjektams siekia sudaryti vienodas konkurencines sąlygas, gerina eismo saugumą ir mažina neigiamą poveikį aplinkai, reguliuoja komercinį kelių transportą ir su juo susijusią veiklą, vykdo valstybinę priežiūrą ir kontrolę.*

Inspekcijos paslaugos – neišėjus iš darbo vietos

2010-ieji m. Inspekcijai buvo kupini naujovių ir iššūkių. Kryptingai tobulintos administracinės paslaugos, supaprastintos paslaugų teikimo procedūros. Gerinant teikiamų paslaugų kokybę, taikant moderniausias technologijas ir atsižvelgus į klientų pageidavimą, visas Inspekcijos teikiamas paslaugas galima užsisakyti internetu.

2010 m. pabaigoje elektroninėmis paslaugomis naudojosi apie 800 vežėjų, apie 35 proc. prašymų gauti licencijavimo dokumentus buvo pateikta internetu. Administracinės paslaugos teikimas internetu turi didžiulį privalumą, kadangi taupomas paslaugos gavėjo laikas ir finansiniai resursai – paslauga suteikiama paslaugos gavėjui neišėjus iš darbo vietos, klientai užsisakyti paslaugą gali bet kuriuo paros metu. Be to, klientams sudaryta galimybė paslaugas užsakyti ir parengtą dokumentą atsiimti bet kuriame Inspekcijos paslaugų administravimo skyriuje, taip pat galima pageidaujamus dokumentus gauti paštu. Interneto svetainėje sudaryta galimybė vertinti teikiamų administracinių paslaugų kokybę.

Ūkio subjektų veiklos priežiūra

Ūkio subjektų veiklos priežiūra Inspekcijoje vykdoma vadovaujantis naštos verslui mažinimo, konsultavimo ir metodinės pagalbos teikimo nuostatomis. Inspekcijoje nustatyta konsultacijų dėl teisės aktų nuostatų taikymo ūkio subjektams rengimo, teikimo ir skelbimo tvarka, siekiant užtikrinti tinkamą ir vienodą teisės aktų nuostatų taikymo aiškinimą pagal teisės aktuose nustatytą Inspekcijos kompetenciją. Patvirtintos Ūkio subjektų veiklos priežiūros taisyklės, kuriose nustatyti ūkio subjektų, planuojamų tikrinti kitais kalendoriniais metais, sąrašų sudarymo kriterijai, planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo tvarka ir trukmė, ūkio subjektų priežiūros organizavimas ir vykdymas, metodinės pagalbos ūkio subjektams teikimas.

Siekiant ūkio subjektams teikti aktualią informaciją, Inspekcijos interneto svetainėje atlikti pakeitimai ir sukurti nauji skyriai. Juose skelbiama pati naujausia ir ūkio subjektams aktualiausia informacija: ūkio subjektų priežiūrą reguliuojančių teisės aktų sąrašas, veiklos priežiūros reikalavimai, nutarimų apskundimo tvarka, viešosios konsultacijos ir kt.

*2010 m. Statistikos departamento duomenys.

2010 m. peržiūrėti 79 teisės aktai, kuriais reglamentuojama Inspekcijos veikla ir įtvirtinami ūkio subjektų priežiūros reikalavimai, iš jų 28 teisės aktai pakeisti, 1 teisės aktas panaikintas (t. y. 36,7 proc.), maksimaliai atsisakyta pristatomų dokumentų ar jų kopijų, kurių duomenis galima sutikrinti valstybės registruose ir informacinėse sistemose, numatyta galimybė reikiamus dokumentus pateikti elektroniniu paštu, parengtus – gauti paštu.

Inspekcijos veiklos objektai ir rezultatai

Inspekcijos reguliavimo srityje 2010 m. buvo 4 714 įmonių, vykdančių keleivių ir krovinių vidaus ir tarptautinį vežimą, 330 vairavimo mokyklų, 10 techninės apžiūros įmonių ir 68 jų stotys, 14 ekspertizės įmonių, 42 tachografų dirbtuvės.

2010 m. pabaigoje 3 834 vežėjai turėjo Europos Bendrijos leidimus ir 21 713 transporto priemonių, iš kurių 79 proc. – „Euro“ ekologinius reikalavimus atitinkantys sunkvežimiai. Per metus vežėjų, turinčių teisę vežti krovinius tarptautiniais maršrutais, skaičius padidėjo 8 proc., o transporto priemonių – 7,25 proc. Vežti krovinius vidaus maršrutais turėjo teisę 2 200 vežėjų, jie eksploatavo 4 749 transporto priemones. Vežėjų, turinčių teisę vežti krovinius vidaus maršrutais, skaičius padidėjo 3,87 proc., o transporto priemonių krovinių vidaus vežimuose skaičius sumažėjo 2,44 proc.

Inspekcijos reguliavimo srityje 2010 m. pabaigoje buvo 387 tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutai, keleivius jais vežė 48 vežėjai. Tiek pačių vežėjų, tiek tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutų skaičius šiek tiek sumažėjo (2009 m. pabaigoje buvo 50 vežėjų ir 391 maršrutas). 2010 m. pabaigoje buvo 156 (2009 m. pabaigoje – 181) administruojami tarptautinio reguliaraus susisiekimo maršrutai

Teikiant administracines paslaugas vežėjams ir kitiems su kelių transporto veikla susijusiems Inspekcijos paslaugų gavėjams, 2010 m. išduota daugiau nei 272 tūkst. įvairių juridinę galią turinčių dokumentų. Pažymėtina, kad klientams daugiau kaip 89 proc. dokumentų buvo išduota iš karto, nors teisės aktais nustatyti ilgesni dokumentų išdavimo terminai.

2010 m. Inspekcijos pareigūnai patikrino 21 176 Lietuvos ir užsienio valstybėse registruotas transporto priemones ir nustatė 9 054 pažeidimus. Inspekcijos pareigūnai keliuose ir Klaipėdos stacionariajame transporto priemonių kontrolės poste pasvėrė ir išmatavo 4 312 krovinių transporto priemonių. 2010 m. pradėjus veikti Klaipėdos stacionariajam transporto priemonių kontrolės postui prie kelio A1 Vilnius–Kaunas–Klaipėda (302,5 km), nustatomų važiavimo be leidimo sunkiasvorėmis ir didžiagabaritėmis transporto priemonėmis pažeidimų skaičius išaugo nuo 2,54 pažeidimų, nustatytų 2009 m., iki 4,65 pažeidimų, tenkančių 100 patikrintų transporto priemonių.

2010 m. ypatingas dėmesys skirtas vairavimo mokyklų, praktinio vairavimo mokymo ir mokymui naudojamų transporto priemonių kontrolei. Vykdamas vairavimo mokyklų kontrolę, buvo patikrintos 165 vairavimo mokyklos ir 655 mokymui skirtos transporto priemonės. Vairavimo mokyklų patikrinimų metu nustatius šturkščių pažeidimų, darančių tiesioginę įtaką vairuotojų rengimo kokybei ir eismo saugumui, Pažeidimų prevencijos komisijai svarstyti buvo teiktos 79 vairavimo mokyklos, iš kurių dviem panaikinta teisė vykdyti vairuotojų pirminį mokymą, 27 laikinai 30 kalendorinių dienų buvo sustabdyta teisė vykdyti mokymą, 50 vairavimo mokyklų išpėtos.

2010 m. vairuotojų mokytojams ir vairavimo instruktoriams išduoti 487 specialių kursų baigimo liudijimai.

Inspekcija, vykdydama kortelių išdavimo centro (angl. CIA – Card Issuing Authority) funkcijas, išdavė 5 005 tachografų korteles, iš jų 4 691 (93,7 proc.) vairuotojo kortelę, 244 (4,9 proc.) įmonės korteles ir 70 (1,4 proc.) dirbtuvių kortelių.

Tikrindami vairavimo ir poilsio režimą Lietuvos Respublikos keliuose ir 258 įmonėse, Inspekcijos pareigūnai patikrino daugiau kaip 162 tūkst. vairuotojų dirbtų darbo dienų tachografų registracijos lapų ar duomenų, perkeltų iš transporto priemonių skaitmeninių tachografų ar vairuotojų kortelių.

Visuomenės informavimas – viena iš prioritetinių veiklų

Inspekcija siekia užtikrinti tinkamą visuomenės informavimą. Inspekcijos interneto svetainė 2010 m. tapo aiškesnė vartotojams ir patogesnė naudoti. Interneto svetainės skyriuje „Naujienos“ skelbiama informacija visuomenei aktualiomis temomis bei informacija apie svarbiausius su Inspekcijos veikla susijusius įvykius, savaitės darbus, renginius. 2010 m. paskelbti 198 pranešimai. Vidutiniškai per mėnesį Inspekcijos interneto svetainėje paskelbiama apie 16 pranešimų.

Inspekcijos interneto svetainėje visuomenei yra sudaryta galimybė pateikti klausimų, atsiliepimų, pranešimų. 2010 m. elektroniniu būdu kreipėsi 836 paklausėjai (14 proc. daugiau negu 2009 m. ir 36 proc. daugiau negu 2008 m.). Aktualiausios visuomenei temos yra susijusios su mokymu vairuoti ir kontrole. 2010 m. ūkio subjektams taip pat pradėtos teikti patvirtintos rašytinės ir viešosios konsultacijos.

2010 m. Inspekcija, siekdama populiarinti netaršias transporto priemones, kartu su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija surengė konferenciją „Elektromobiliai Lietuvoje: realybė, iššūkiai ir problemos“.

Siekiant glaudesnio bendradarbiavimo, 2010 m., kaip ir kiekvienais metais, Inspekcijos vadovai susitiko su asociacijų, kitų organizacijų ir institucijų atstovais, Inspekcijos regionų departamentai organizavo regioninius arba dalyvavo kitų institucijų organizuojuose pasitarimuose su ūkio subjektais, teikė ūkio subjektams informaciją, aptarė jiems rūpimus su kelių transporto veikla susijusius klausimus.

Tarptautinis bendradarbiavimas

2010 m. daug dėmesio ir pastangų buvo skiriama tarptautinei partnerystei ir bendradarbiavimui su kompetentingomis Europos Sąjungos institucijomis stiprinti.

Inspekcijos atstovai dalyvavo Europos Komisijos darbo grupių ir komitetų veikloje, taip pat Europos kelių transportą kontroliuojančias institucijas vienijančios organizacijos *Euro Contrôle Route* (ECR) veikloje. 2010 m. birželio 30 d. Lietuva, atstovaujama Inspekcijos, tapo pilnateise ECR nare. ECR narės siekia tobulinti kontrolės procedūras, nustatyti bendrus transporto priemonių kontrolės reikalavimus, užtikrinti vienodą nustatomų pažeidimų kvalifikavimą ir kitais būdais efektyvinti kontrolę. Dalyvaujama ECR veikloje, Inspekcija tobulina kontrolės procedūras, naudojami ECR parengtomis rekomendacijomis, metodikomis, jas pritaiko vykdydama Inspekcijai pavestas kontrolės funkcijas.

2010 m. kartu su Lenkijos ir Latvijos kelių transporto inspekcijų pareigūnais įvykdyta 14 bendrų patikrinimų pasienio kontrolės punktuose, pasikeista geriausia kontrolės praktika, informacija apie šių valstybių vežėjų nustatytus pažeidimus.

2010 m. Lietuvoje ir Lenkijoje įvyko susitikimai su Lenkijos vyriausiosios kelių transporto inspekcijos vadovybe. Susitikimų metu aptarti abiem institucijoms aktualūs klausimai kelionės leidimų, vairavimo ir poilsio režimo kontrolės klausimais, pasidalinta gerosios praktikos, vykdančios kontrolę, pavyzdžiais. Į šiuos susitikimus buvo pakviesti abiejų valstybių vežėjų atstovai. Inspekcijos specialistai taip pat susitiko su Latvijos kelių transporto inspekcijos vadovybe, aptarti teisės aktai, reglamentuojantys krovinių tvirtinimą ir kontrolę, bendrų patikrinimų organizavimo ir kiti klausimai. Susitikimuose su Baltarusijos susisiekimo ministerija, Rusijos federalinės kontrolės tarnyba ypatingas dėmesys buvo skiriamas tolesniam šalių bendradarbiavimui ir keitimuisi abipuse patirtimi.

Kitų sričių specialistai dalyvavo Transporto priemonių ir jų sudedamųjų dalių tipo patvirtinimo įstaigų susivienijimo TAAM (angl. *Type approval authorities meeting*), Nacionalinės rizikos valdymo grupės (angl. *National Risk Management Group*) darbe bei Skaitmeninių tachografų įgyvendinimo stebėjimo projekto MIDT (angl. *Monitoring of the Implementation of the Digital Tachograph*) tikslais organizuojamuose posėdžiuose. Inspekcija yra Tarptautinės vairuotojų mokymo asociacijos IVV (angl. *International Association for Driver Education*) narė.

Artimiausio laikotarpio prioritetinės veiklos kryptys

Inspekcija yra nusibrėžusi daug veiklos krypčių: teikiamų administracinių paslaugų elektroniniu būdu efektyvumo didinimas, tolimesnis administracinės naštos verslui mažinimas, paslaugų teikimo procedūrų paprastinimas, maksimaliai atsisakyta pristatomų dokumentų, kurių reikia paslaugai suteikti, informacijos apie administracines paslaugas, patikrinimus, konsultacijas ir t. t. teikimo gerinimas ir kokybės užtikrinimas, glaudesnis bendradarbiavimas su kitomis verslo subjektams atstovaujančiomis organizacijomis, veiklos organizavimas taip, kad ji kuo mažiau trukdytų verslo subjektų veiklą, glaudžiau bendradarbiauti su kitomis priežiūrą vykdančiomis ir kontroliuojančiomis institucijomis.

Inspekcija ir toliau imsis priemonių ūkio subjektų veiklos priežiūrai tobulinti, sieks didesnio skaidrumo, korupcijos pasireiškimo tikimybių mažinimo ir didesnio visuomenės pasitikėjimo.
